

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی اردبیل

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان اردبیل

دانشکده پزشکی

پایان نامه جهت اخذ درجه دکتری حرفه ای

عنوان:

بررسی یافته های سونوگرافی در بیماران مبتلا به استئوآرتریت زانو و ارتباط آن ها با
WOMAC

نگارش:

کوثر رشکی

اساتید راهنما:

دکتر حسن اناری

دکتر افسانه انتشاری مقدم

استاد مشاور:

دکتر فیروز امانی

پاییز ۱۴۰۰

شماره پایان نامه: ۰۹۰۶

سپاسگزاری

سپاس خدایی را که اول و آخر وجود است، بی آنکه اولی بر او پیشی بگیرد یا آخری پس از او باشد؛ خدایی که دست هر چشمی از دامن دیدارش کوتاه است فهم هر کبوتر توصیفگری از پرواز در آسمان وصفش عاجز.

خدایی که هر چه دارم از اوست به امید آنکه توفیق یابم جز خدمت به خلق او نکوشم.

و سپاس بی کران بر همدلی و همراهی ارزشمند پدر و مادر عزیزم و برادر مهربانم که هر چه آموختم در مکتب عشق شما آموختم و هر چه بکوشم قطره ای از دریای بی کران مهربانی تان را سپاس نتوانم بگویم.

اکنون که باید آغازی بر یک پایان بنگارم بر خود لازم می دانم که از اساتید بزرگوارم جناب آقای دکتر اناری و سرکار خانم دکتر انتشاری به خاطر

راهنمایی های ارزشمندشان نهایت تشکر و
قدردانی را نمایم.

تقدیم به

تمامی دختران، مادران و بانوان سرزمینم که
دوشادوش مردان تاریخ را ساختند و سرنوشت
ها را رقم زدند اگرچه کمتر دیده شدند ...

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱.....	چکیده.....
	فصل اول - طرح تحقیق
۴.....	۱-۱- مقدمه.....
۵.....	۱-۲- بیان مسئله.....
۷.....	۱-۳- تعریف واژه های اختصاصی.....
۸.....	۱-۴- اهداف.....
۸.....	۱-۴-۱- هدف کلی.....
۸.....	۱-۴-۲- اهداف اختصاصی.....
۸.....	۱-۴-۳- اهداف کاربردی.....
۸.....	۱-۴-۴- سوالات پژوهش.....
	فصل دوم - بررسی متون
۱۰.....	۲-۱- مبانی نظری.....
۱۶.....	۲-۲- مطالعات جهان.....
۱۸.....	۲-۳- مطالعات ایران.....
	فصل سوم - شیوه اجرای تحقیق
۲۰.....	۳-۱- نوع پژوهش.....
۲۰.....	۳-۲- جمعیت مورد مطالعه.....
۲۰.....	۳-۳- نمونه برداری و روش نمونه گیری.....
۲۰.....	۳-۴- روش گردآوری اطلاعات.....

- ۲۰-۳-۵- معیار های ورود به مطالعه.....
- ۲۰-۳-۶- معیارهای خروج از مطالعه.....
- ۲۱-۳-۷- روش اجرا.....
- ۲۲-۳-۸- ملاحظات اخلاقی.....
- ۲۲-۳-۹- تجزیه و تحلیل آماری.....

فصل چهارم - نتایج

- ۲۵-۴-۱- نتایج.....

فصل پنجم - بحث و نتیجه گیری

- ۴۱-۵-۱- بحث و بررسی.....
- ۴۶-۵-۲- محدودیت ها.....
- ۴۷-۵-۳- نتیجه گیری.....
- ۴۸-۵-۴- پیشنهادات.....
- ۴۹- منابع.....

فهرست جداول

- جدول ۱-۴: رابطه بین افیوژن سینوویال سمت راست و امتیاز WOMAC ۲۱
- جدول ۲-۴: رابطه بین افیوژن سینوویال سمت چپ و امتیاز WOMAC ۲۳
- جدول ۳-۴: رابطه بین هیپرتروفی سینوویال سمت راست و امتیاز WOMAC ۲۵
- جدول ۴-۴: رابطه بین هیپرتروفی سینوویال سمت چپ و امتیاز WOMAC ۲۷
- جدول ۵-۴: رابطه بین استئوفیت سمت راست و امتیاز WOMAC ۲۹
- جدول ۶-۴: رابطه بین استئوفیت سمت چپ و امتیاز WOMAC ۳۱
- جدول ۷-۴: رابطه بین کیست بکر سمت راست و امتیاز WOMAC ۳۳
- جدول ۸-۴: رابطه بین کیست بکر سمت چپ و امتیاز WOMAC ۳۵
- جدول ۹-۴: رابطه بین بیرون زدگی مینیسک سمت راست و امتیاز WOMAC ۳۷
- جدول ۱۰-۴: رابطه بین بیرون زدگی مینیسک سمت چپ و امتیاز WOMAC ۳۹

فهرست نمودارها

- نمودار ۱-۴: فراوانی توزیع جنسیت بیماران مورد مطالعه..... ۲۰
- نمودار ۲-۴: رابطه بین افیوژن سینوویال سمت راست و امتیاز WOMAC..... ۲۲
- نمودار ۳-۴: رابطه بین افیوژن سینوویال سمت چپ و امتیاز WOMAC..... ۲۴
- نمودار ۴-۴: رابطه بین هیپرتروفی سینوویال سمت راست و امتیاز WOMAC..... ۲۶
- نمودار ۵-۴: رابطه بین هیپرتروفی سینوویال سمت چپ و امتیاز WOMAC..... ۲۸
- نمودار ۶-۴: رابطه بین استئوفیت سمت راست و امتیاز WOMAC..... ۳۰
- نمودار ۷-۴: رابطه بین استئوفیت سمت چپ و امتیاز WOMAC..... ۳۲
- نمودار ۸-۴: رابطه بین کیست بکر سمت راست و امتیاز WOMAC..... ۳۴
- نمودار ۹-۴: رابطه بین کیست بکر سمت چپ و امتیاز WOMAC..... ۳۶
- نمودار ۱۰-۴: رابطه بین بیرون زدگی مینیسک سمت راست و امتیاز WOMAC..... ۳۸
- نمودار ۱۱-۴: رابطه بین بیرون زدگی مینیسک سمت چپ و امتیاز WOMAC..... ۴۰

ACR: American college of Rheumatology

ANA: Antinuclear Antibodies

Anti-CCP: Anti-Cyclic Citrullinated Peptide

CRP: C-Reactive Protein

ESR: Erythrocyte Sedimentation Ratio

mm: Millimeter

MRI: Magnetic Resonance Imaging

OA: Osteoarthritis

RF: Rheumatoid Factor

WOMAC: Western Ontario and McMaster Universities Arthritis Index

بررسی یافته های سونوگرافی در بیماران مبتلا به استئوآرتریت زانو و ارتباط آن ها با

WOMAC

چکیده

زمینه: استئوآرتریت شایع ترین بیماری مفصلی مزمن است که افراد مسن و میانسال را گرفتار می کند. این بیماری شایع ترین علت محدودیت افراد مسن و میانسال در انجام فعالیت های روزانه می باشد که به طور قابل توجهی کیفیت زندگی این افراد را تحت تاثیر قرار می دهد. هدف: هدف از مطالعه حاضر، بررسی یافته های سونوگرافی در بیماران مبتلا به استئوآرتریت زانو و ارتباط آن ها با WOMAC می باشد.

مواد و روش ها: در این مطالعه تحلیلی مقطعی بیماران مبتلا به استئوآرتریت زانو که از فروردین ۱۳۹۹ تا خرداد ۱۴۰۰ به درمانگاه روماتولوژی بیمارستان امام مراجعه کرده اند قبل از ورود به مطالعه از نظر همراهی سایر بیماری های درگیر کننده مفاصل، مورد ارزیابی رادیوگرافیک و بررسی های آزمایشگاهی قرار گرفتند. بررسی های آزمایشگاهی شامل RF، ANA، Anti-CCP، ESR و CRP قرار گرفته و بیماران با تست های التهابی و سرولوژیکی مثبت از مطالعه حذف شدند. سپس بیماران مبتلا به استئوآرتریت جهت بررسی از نظر یافته های سونوگرافیک توسط همکار رادیولوژیست ویزیت و تحت سونوگرافی قرار گرفتند و همزمان پرسشنامه WOMAC برای آنها تکمیل شد.

یافته ها: تعداد ۱۳۸ بیمار مورد بررسی قرار گرفتند که سن بالای ۴۰ داشته و ۸۵/۵ درصد آن ها مونث بودند. امتیاز خشکی مفصل در بیماران با افیوژن سینوویال سمت چپ به طور معنی داری بالاتر بود (۴/۰۴ در مقابل ۲/۵۱؛ $p=۰/۰۰۱$). که در بیماران با هیپرتروفی سینوویال سمت راست به طور معنی داری میانگین امتیاز کلی WOMAC و زیر شاخه های آن بالاتر بوده (۶۱/۲۶ در مقابل ۴۷/۸۰؛ $p=۰/۰۰۱$) و همچنین در بیماران با هیپرتروفی سینوویال سمت چپ نیز به طور معنی داری میانگین امتیاز خشکی مفصل بالاتر می باشد (۴/۱۵ در مقابل ۳/۱۷؛ $p=۰/۰۱۷$).

نتیجه گیری: نتایج مطالعه حاضر نشان داد که در خصوص التهاب سینوویوم که شامل هیپرتروفی و افیوژن سینوویال می باشد رابطه مستقیمی با امتیاز WOMAC بیماران بر قرار بوده و از آنجایی که مدالیته سونوگرافی غیرتهاجمی است و در همه جا در دسترس می باشد و همچنین به علت ارزان بودن این مدالیته امکان پیگیری بیماران مبتلا به استئوآرتрит با این مدالیته فراهم می باشد. همچنین این مدالیته در ارزیابی تغییرات سینوویوم قابل اعتماد بوده ولی در ارزیابی مواردی از جمله استئوفیت نیاز به دقت بیشتری می باشد.

واژه های کلیدی: سونوگرافی، استئوآرتريت زانو، معاینه بالینی، WOMAC، درد مفصل